

شنبه 2 فروردین 1399 - 26 رجب 1441 - 21 مارس 2020

تظاهرات مردمی علیه حکومت جمهوری رضاخانی در تهران (1303 ش)

تظاهرات مردمی علیه حکومت جمعی، رضاخانی، در تهران (1303 ش)، رضاخان پس از به دست گرفتن قدرت، درصدد برآمد تا خود، پادشاهی پهلوی را تأسیس نماید. از این رو در ابتدا شعار جمهوری خواهی سر داد تا مقدمه‌ریزی برای انتقال از قاجار به پهلوی باشد. با اعلام این خبر، عده زیادی از مردم و روحانیون در میدان بهارستان، روبروی مجلس شورای ملی اجتماع نموده و علیه جمهوری و رضاخان شعار می‌دادند. در نتیجه بین مردم و نظامیان زد و خورد شدیدی روی داد که به کشته و زخمی شدن تعدادی از مردم منجر شد. این واقعه، رئیس مجلس را به واکنش سریعی وا داشت و دستور داد تا مجلس، تکلیف سردار سپه را معین کند. این عکس‌العمل، رضاخان را به ترس و عذرخواهی افکند و سرانجام با اوج‌گیری تظاهرات مردمی در شهرهای مختلف علیه جمهوری ساختگی رضاخانی، سردار سپه انصراف خود را از جمهوریت اعلام نمود. تهاجم مزدوران، نیمه سفاک پهلوی به مدرسه فیضیه در قم (1342 ش)، عصر روز دوم فروردین 1342 ش برابر با 25 شوال 1382 ق و مصادف با شهادت امام صادق (ع) بود. به همین مناسبت از طرف آیت‌الله گلپایگانی، مجلس سوگواری در مدرسه فیضیه قم برپا گردید. پس از شروع مراسم، ناگهان افرادی که خود را به شکل دهقانان و مردم عادی درآورده بودند، مجلس را به هم زدند. با واکنش مردم و طلاب نسبت به این موضوع، نیروهای پلیس وارد عمل شده و به ضرب و جرح مردم و طلبه‌ها پرداختند. در این واقعه، مزدوران پهلوی، تعدادی از طلبه‌ها را از طبقه دوم و پشت بام فیضیه به حیاط پرت کردند. عده زیادی کشته و زخمی شدند. این تهاجم وحشیانه، باعث خشم شدید امام، موضع‌گیری علیه رژیم و انزجار مردم از نظام طاغوتی گردید. همزمان با هجوم مأموران رژیم شاه به فیضیه، درگیری‌های مشابهی در مشهد و تبریز روی داد و علاوه بر ضرب و جرح مردم، تعدادی نیز دستگیر شدند.

آغاز عملیات بی‌گانه فتح‌المبین، در منطقه دزفول (1361 ش)، این عملیات که با مراجعه به قرآن کریم، فتح‌المبین نامگذاری شده بود، در چهار مرحله، از دوم تا دهم فروردین 1361 صورت گرفت. رزمندگان اسلام در عملیات فتح‌المبین در جبهه جنوب و غرب دزفول و شوش با دشمن درگیر شده و نتایج ذیل را به دست آوردند: تلفات نیروی انسانی دشمن: 15 هزار نفر اسیر و 25 هزار نفر کشته و زخمی؛ آزادسازی قریب به 2400 کیلومتر مربع از خاک جمهوری اسلامی شامل مراکزی چون سایت و رادار دزفول، جاده مهم دزفول - دهلران؛ رهایی یافتن از زیر دید و توپخانه دشمن در شهرهای شوش، دزفول و اندیمشک و پایگاه شکاری دزفول و... . تجهیزات و امکانات: تانک و نفربر: 360 دستگاه انهدامی و 320 دستگاه اغتنامی، هواپیما: 18 فروند انهدامی، خودرو: 300 دستگاه انهدامی و 500 دستگاه اغتنامی، توپخانه: 50 قبضه انهدامی و 165 قبضه اغتنامی.

وفات حضرت "ابوطالب" عمه‌ی گامی، پیامبر اسلام (ص)، به واسطه‌ی (10 بعثت) حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب مانند بیشتر رؤسای قریش مردی تاجر بود و پس از درگذشت پدرش، عبدالمطلب، سرپرستی پیامبر اسلام (ص) را از هشت سالگی بر عهده گرفت. در سفری که حضرت محمد (ص) را برای تجارت با خود به شام برد، بشارت پیامبری آن حضرت را از راهی به نام بَحیرا شنید و در حراست از پیامبر تلاش بیشتری از خود نشان داد. پس از بعثت نیز، ابوطالب، یاور و پشتیبان همیشگی پیامبر بود و در حمایت از ایشان دریغ نمی‌کرد. ابوطالب در حالی که با دیگر مسلمانان در شعب ابوطالب در محاصره‌ی یمنی مشرکان مکه بود، در گذشت. در همان سال حضرت خدیجه (س) همسر با وفای پیامبر نیز وفات کرد و رسول خدا (ص) بر اثر شدت غم و اندوه، آن سال را "عام الحزن" یعنی سال حزن و اندوه نامیدند.

وفات "احمد بن ابوالعباس" معروف به "ابن خلکان" مؤرخ مشهور عرب (681 ق)، ابوالعباس شمس‌الدین احمد بن ابراهیم بن ابی‌خلکان معروف به ابن خلکان در سال 608 هجری در اطراف موصل در عراق در خاندانی که از علما و فقها بودند، به دنیا آمد. پس از تحصیل مقدمات در زادگاه خود، راهی شام و مصر گردید و به تعلیم و تعلم و تألیف پرداخت. ابن خلکان سالیانی قاضی القضاة مصر و دمشق گردید و به سرودن شعر نیز اشتغال داشت. وی با توجه به این‌که در منصب قضا، فقهی دانشمند و داور عادل به شمار می‌رفت و نزد فقیهان بزرگ روزگار خود، دانش آموخته بود اهتمامی خاص به فقه و اصول نشان می‌داد، اما در تاریخ و نحو و ادب عرب نیز مهارت داشت. بسیاری از نویسندگان، ابن خلکان را از نظر اخلاقی ستوده‌اند و او را مردی نیک نفس، خوش خوی، سخاوتمند و پاکدامن دانسته‌اند. کتاب نفیس او موسوم به وقایع الاعیان و ابناء الزمان یکی از بزرگ‌ترین و سودمندترین کتاب‌های فن رجال است که در سال 654 ق در قاهره آن را آغاز کرده و هجده سال به نوشتن آن مشغول بود. این کتاب که به تاریخ ابن خلکان معروف می‌باشد، شرح حال هشتصد و شصت نفر از مشاهیر علمای اسلامی در علوم مختلف را بیان نموده است. سرانجام ابن خلکان در سال 681 ق در 73 سالگی در دمشق وفات یافت و پیکرش را در دامنه‌ی یمنی کوه قاسیون که مدفن بسیاری از دانشمندان بود به خاک سپردند.

مرگ "نیکلای گوگول" نویسنده معروف روسی (1852م)

نیکلای واسیلیویچ گوگول نویسنده معروف روسی در 31 مارس 1809م در اوکراین روسیه به دنیا آمد. پدر نیکلای، وی را از طفولیت با عشق به داستان‌های سرایی و علاقه به تئاتر پرورش داد و بعدها همان حکایات، روایات، افسانه‌ها و مشاهدات و شنیده‌های شخصی پدر که مربوط به زندگی مردم آن سامان بود، اساس زندگی فرزند قرار گرفت. گوگول از ابتدای زندگی با مردم عادی و ساده ارتباط یافت و با داستان‌های آنها آشنا شد. او میلی به تحصیل علوم جدید نداشت و تنها به ادبیات روسی و نقاشی علاقه‌مند بود. گوگول در ابتدا به هیچ وجه در فکر نویسندگی نبود اما به علت تنگ‌دستی مجبور شد که کتاب بنویسد. هرچند آثار اولیه وی، با اقبال عمومی مواجه نگردید اما گوگول با پشتکار و تلاش خود، آثار بهتری عرضه کرد و به شهرت دست یافت. هم‌چنین معاشرت وی با ادبای بزرگ روسیه از قبیل الکساندر پوشکین در ترکیب و تنظیم افکار و آثار ادبی او اثرات عمیقی بر جای نهاد و تألیفات کم نظیری به وجود آورد. گوگول در سال‌های بعد رهبر و پیشاهنگ مکتب ناتورالیسم یا طبیعت‌گرایی روسیه بود که در آن بیشتر به تقلید دقیق و مو به موی طبیعت پرداخته می‌شود. وی با زبان انعطاف‌پذیر و بسیار قوی خویش جنبه‌های مختلف زندگی مردم روسیه را به خوبی به تصویر کشیده است. گوگول هم‌چنین در نوشتن قطعات کمدی، تخصص فراوانی داشت. وی گاهی جزئیات بسیار بی‌اهمیت و عادی را شرح می‌دهد تا به قول خود، از امری عادی نتیجه‌ای فوق‌العاده استخراج کند. نوع اشخاصی که گوگول در داستان‌های خود توصیف کرده است تنها دارای خصوصیات و کیفیات ملی نیستند، بلکه آنها را در همه جا و در میان همه اقوام می‌توان یافت و به همین جهت، آثار وی انسانی و جاودانی است. گوگول از نظر قدرت تخیل و شیوه انشاء، نویسنده‌ای زبردست و ماهر بود و هیچ نویسنده روسی نتوانسته است چون او تا این حد به غنای زبان دست یابد. وی طبعی ناسازگار، حساسیتی بیمارگونه و روحی انزواطلب داشت و در عین حال، از قدرت خلاقیتی شگرف، بصیرتی فراوان و چشمی تیزبین و نقاد برخوردار بود. گوگول در همه عمر دلبسته تئاتر بود و گرچه نتوانست وارد عرصه بازیگری شود، اما نمایش‌نامه‌های وی، مقبولیتی عام یافت و در بسیاری از کشورها نیز ترجمه شد. گوگول از چهره‌های ممتاز ادبیات اروپایی زمان خود به شمار می‌آید و نفوذش در ادبیات روسی تا آن‌جاست که تاکنون نیز باقی مانده است. گوگول در اواخر عمر به ناراحتی و آشفتگی فکری دچار شد و بسیاری از آثار خطی خود را از بین برد. بسیاری از آثار گوگول، شاه‌کارهای ادبیات روسیه و اروپا به شمار می‌روند که نفوس مرده، بازرس، شیل، تصویر، راهزنان و افسانه‌ها از آن جمله‌اند. نیکلای گوگول سرانجام در 4 مارس 1852م در 43 سالگی درگذشت.

رواج جهانی مبارزه با تبعیض، نژادی (1966م) و آژیه آپارتاید (آپارتاید، آپارتیوید) به معنای جدایی و تفکیک می‌باشد و در اصطلاح با تبعیض و نژادپرستی مترادف شده است. گرچه اعمال سیاست‌های تبعیض نژادی از دوره آغاز استعمار و به ویژه از قرن هفدهم شکل گرفته و نقاط گسترده‌ای را شامل می‌گردید، اما به صورت مشخص، این کلمه از سال 1948م توسط دفتر مرکزی حزب ناسیونالیست کشور آفریقای جنوبی به کار گرفته شد. هدف از اعلام و اعمال این سیاست، جداسازی سفیدپوستان از غیر سفیدپوستان و به ویژه سیاهان بود. با این که بیش از 80% جمعیت آفریقای جنوبی را غیر سفیدپوستان تشکیل می‌دادند، اما اقلیت سفیدپوست با اجرای سیاست‌های غیرانسانی، جامعه‌ای طبقاتی به وجود آورد. آنها رسماً اعلام کردند که سیاست آپارتاید همه گروه‌های نژادی را فروتر از سفیدپوستان می‌داند و علی‌رغم اعتراضات افکار عمومی و سازمان‌های بین‌المللی، به رفتار خود ادامه دادند. این وضعیت تا آخرین دهه قرن بیستم ادامه داشت و سرانجام، تلاش‌ها و کوشش‌های مردمی به لغو این سیاست در هفدهم ژوئن 1991م انجامید. با این حال مساله تبعیض و نژادی در بسیاری از کشورها که دارای نژادهای مختلف می‌باشند، همچنان اعمال می‌شود. نمونه بارز آن، کشور ایالات متحده امریکا است که علی‌رغم ادعای وجود دموکراسی و حمایت از حقوق بشر، سیاست‌های ظالمانه‌ای علیه سرخ‌پوستان و سیاهان این کشور انجام می‌دهد.